

**МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И
НАУКАТА**

**УЧЕБНА ПРОГРАМА
ПО МАЙЧИН ЕЗИК - ИВРИТ
ЗА ОСМИ КЛАС**

ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ИЗБИРАЕМА ПОДГОТОВКА

СОФИЯ 2009 г.

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

В осми клас продължава формирането на определени комуникативно-речеви компетентности на майчин език иврит у учениците.

Образователно-възпитателният процес по майчин език иврит в осми клас се реализира като езиково и литературно обучение в ЗИП на системата на общообразователната подготовка. В този клас продължава процесът на овладяване на езикови и литературни знания, започнал в предходните класове. Знанията се систематизират, обогатяват и надграждат. Включва се нова информация за частите на речта, за главните части на изречението, както и текстове от други литературни видове – легенда и притча.

Обучението по учебния предмет се осъществява чрез учебник по иврит, който съдържа:

- фолклорни и художествени произведения, подходящи за възрастта на учениците;
- уроци, които интерпретират основни езикови категории и норми на книжовния език и съдържат практически задачи, свързани с изучаваното езиково явление;
- уроци за формиране на комуникативно-речеви умения и компетентности;
- уроци за изказване на собствено мнение по глобални проблеми.

Учебната тетрадка съдържа конкретни практически задачи, свързани с изучаваната езикова тема и задачи за формиране на комуникативно-речеви умения и компетентности.

II. ЦЕЛИ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО - ВЪЗПИТАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС ПО МАЙЧИН ЕЗИК ИВРИТ В ОСМИ КЛАС (ЗИП)

Чрез образователно-възпитателния процес по майчин език иврит в осми клас (ЗИП) се цели:

1. Задълбочаване, обогатяване и систематизиране на знанията за строежа на книжовния език, езиковите и речевите единици; за прилагане на определени правоговорни, правописни и граматически норми в речевата практика на учениците;
2. Усъвършенстване на уменията на учениците за овладяване на майчиния език иврит чрез формиране на основните комуникативно-речеви умения – слушане, говорене, четене и писане в зависимост от комуникативната цел;
3. Усъвършенстване на комуникативно-речевите умения и компетентности на осмокласниците за конструиране на текст; за създаване на собствен текст по словесна или визуална опора;
4. Усъвършенстване уменията на учениците за възприемане, осмисляне и интерпретиране на художествен текст, съобразно възрастта им; за самостоятелно четене на художествени и научно-популярни текстове и споделяне на впечатления от прочетеното;
5. Развитие на наблюдателността, логическото мислене, паметта, въображението, познавателните интереси на учениците от осми клас чрез системно изградени междупредметни връзки;

6. Формиране на отношение на толерантност към културната различност и мултиетничността, приобщаване към общочовешките ценности и изграждане на съзнание за етническа принадлежност и национална идентичност;
7. В материала за осми клас ученикът затвърждава и осмисля наученото до момента. Извършва се цялостен преговор на изученото и подготовка за говорим език.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (колони 1, 2 и 3 от приложението)

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ (колони 4 и 5 от приложението)

V. ОБЩИ И СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА

Оценяването на ученика по майчин език иврит в осми клас има за цел установяване на постигнатите резултати по учебния предмет по време на учебната година и поставяне на текущи, срочни и годишни оценки.

В началото на годината се установява входното, а в края – изходното равнище на знанията и уменията на учениците.

Очакваните резултати от обучението по майчин език иврит в ЗИП, описани в учебната програма, се установяват чрез:

- наблюдение;
- диктовка;
- задачи за създаване на кратки текстове в устна и писмена форма;
- задачи за четене на глас, задачи за четене по роли, подборно четене, изразително четене и словесно обрисване;
- задачи за съставяне на план на свой и чужд текст;
- преразказ на художествен текст;
- задачи за конструиране на собствен текст по дадена словесна или визуална опора;
- тестови задачи.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО МАЙЧИН ЕЗИК ИВРИТ В ОСМИ КЛАС (ЗИП)

Учебната програма по майчин език иврит за осми клас дава възможност за разширяване на лингвистичната култура на учениците. Основен принцип е да се спазва относителното единство на различните дялове от граматиката и логическото им съчетаване, да се осъществява приемственост.

Езиковите знания и умения за:

- частите на речта (съществително име, прилагателно име, числително име, местоимение и глагол) за образуване на степенувани прилагателни имена, за образуване на умалителни съществителни и прилагателни имена, видовете числителни имена, правопис на въпросителни и отрицателни глаголни форми в сегашно, минало и бъдеще време;
- разликата между синоними и антоними;

- работа с речник;
- изговор, правопис и употреба на съобщително, въпросително, възклицателно и подбудително изречение;
- употреба на различни словоредни варианти;
- съгласуване на главните части на изречението по лице и число.

Литературните знания за възприемане и осмисляне на художествен текст се овладяват посредством изучаване на фолклорни и художествени произведения като приказка, разказ, стихотворение, народна песен, басня, анекдот. В осми клас учениците имат възможност да се запознаят с притча и легенда, да четат комикс.

Възприемането и осмислянето на художествен текст се осъществява по време на беседата чрез подборно четене, преразказ, четене по роли, изразително четене, словесно обрисуване, илюстриране, драматизация, презентации на исторически теми и за градове в Израел. На практическа основа се изграждат начални представи за литературен герой, епитет, повторение, сравнение и олицетворение.

Наред с изучаването на фолклорни произведения, учебната програма по майчин език иврит за осми клас предполага изучаването на достъпни художествени произведения за деца от известни еврейски поети и писатели. Важно условие е тематиката на текстовете да бъде близка до светоусещането на учениците, да бъде съобразена с празниците от националния и природния календар, с празниците от календара на еврейския народ, с изконните му и общочовешки ценности и традиции. Текстовете да формират у осмокласниците естетически вкус и потребност от четене и да възпитават толерантност и коректност към българските граждани с друг етнически произход.

Спецификата на програмата е, че усвояването на езика се приема като естествен процес с помощта на виртуалния клас и на различните учители които се сменят всяка година.

В традиционна еврейска атмосфера се използва автентична еврейска литература чрез която се възпитават ценности свързани с ежедневието и празниците. Програмата продължава да развива речеви умения посредством осемте вида интелигентност: пространствено ориентиране, работа в група, личностна самооценка, двигателни умения, песни и музика, лингвистични умения, логическо мислене, реално възприемане на света. Във всеки час трябва да бъдат включени на практика методи за развитие на осемте вида интелигентност.

За всички еврейски празници в календара има отделен учебник, чрез които продължават да развиват четирите основни езикови комуникативни умения – слушане, говорене, четене, писане. Чрез ситуативни и асоциативни задачи и упражнения, драматизации, анализи и разсъждения по тема се развива абстрактното мислене на учениците.

III. Очаквани резултати

IV. Учебно съдържание

Приложение

1	2	3	4	5	6
Яд-ра на УС	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Между-предметни връзки
С Л У Ш А Н Е	<p>Ученикът слуша и разбира съдържанието на изучаваните материали.</p> <p>Ученикът слуша и разбира точни и целенасочени въпроси на учителя и съучениците си.</p> <p>Ученикът разпознава думи и групи от думи в текстове с позната тематика и на тази база прави догадки за съдържанието им.</p> <p>Ученикът разбира устни разпореждания, указания и съобщения на учителя.</p> <p>Ученикът разбира и осмисля водените разговори в клас на свои връстници, свързани с личността и семейството му и с непосредствено заобикалящата го среда.</p> <p>Ученикът изслушва участниците в диалога/ разговора, включва се уместно и репликира адекватно.</p> <p>Ученикът слуша, разграничава и си служи с основните езикови и речеви единици при устни форми на</p>	<p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – може да слуша и осмисля песни на иврит по теми: празници, околна среда, ваканция, любими занимания, свободно време, моят град, моят домашен любимец, сезони, облекло, правила за поведение и професии; – може да разбира проведените диалози в час; – може да реагира на указания и инструкции, свързани с учебното съдържание; – разбира информация, изпълнявайки ролята на слушател в разговор с познат, в сферата на свободното време; – умее да разказва за обичаи и празници; – може да участва в диалог; – умее да се отнася с уважение към мнението на другия; – може да изслушва търпеливо другите; – може да изразява мнението си; – може да репликира уместно; – може да работи в групи; – може да разграничава и употребява в устната реч видове изречения по цел на изказване; 	<p>Тема: Кулям ве ани - Аз и другите Моят свят Аз и околния свят Елиезер бен Йеуда - основател на модерен иврит Кмо кулям; Ло кмо кулям - Аз съм като всички; Аз не съм като всички</p> <p>Тема: Светът около мен Хевра - Общество Сафа мешутефет - Общ език Тема: Да празнуваме заедно Какво си пожелаваме за хубава година Тема: Силата на светлината Герои и събития, традиции и обичаи, историята за празника Тема: Шатил ашалом – Дървото на мира</p>	<p>На учениците се дава възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – работят системно с разнообразни текстови разновидности на Иврит от различни източници; – възприемат оригинални приказки, разкази, стихове, песни, филми; – работят по групи; – провеждат диалози между групите; <p>– пресъздават ситуации за общуване в училище, на улицата, за участие в игри, драматизации;</p> <p>– слушат и възприемат информация, подадена чрез различни източници;</p> <p>– прилагат техники за слушане на подадените инструкции;</p> <p>– изслушват другите ученици в разговор;</p> <p>– репликират адекватно;</p> <p>– участват в ролеви игри;</p> <p>– работят в група;</p> <p>– използват в речта си съществителни имена, показателни местоимения, глаголи, предлози;</p> <p>– съставят изречения;</p> <p>– разграничават различните видове изречения по цел на изказване;</p> <p>– трансформират изреченията от един вид в друг</p>	<p>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</p> <p>Български език и литература</p> <ul style="list-style-type: none"> – познание за частите на речта – умения за създаване на устни изказвания и писмени текстове – опора върху придобитите знания и умения по роден език – игри, екипност – здравно-хигиенни правила

1	2	3	4	5	6
Яд- ра на УС	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Между-предметни връзки
	<p>общуване.</p> <p>Ученикът слуша съсредоточено и възприема текстове на автентичен иврит (прочетени на живо или записани на аудио/видео касети).</p> <p>Ученикът слуша, разбира и се ориентира в основната информация от съобщения, обяви, комикси, кратки откъси от разкази, приказки, басни, разказани от учителя и в рецитирани стихове.</p> <p>Ученикът работи в групи и участва в ролеви игри.</p>	<p>– може да трансформира изреченията по цел на изказване от един вид в друг.</p> <p>Ученикът:</p> <p>– може да разбира и да се ориентира в сложни текстове на иврит, прочетени на живо или прослушани/гледани от аудио/видео касети;</p> <p>– може да слуша съсредоточено, да открива и да обособява последователността на епизодите в текстове;</p> <p>– може да се ориентира в разказа по картина или серия от картини.</p>	<p>В живота на народа има трудни моменти, надежда за мир</p> <p>Тема: Мегилат Сарагоса - Свитькът от Сарагоса</p> <p>Съдбата и късметът в свитька</p> <p>Правда и справедливост</p>	<p>според комуникативната ситуация;</p> <p>– слушат текстове на иврит;</p> <p>– слушат текстове на фолклорни и литературни произведения;</p> <p>– създават кратки текстове от 30-40 изречения с помощта на учителя;</p> <p>– изградят стратегия за учене;</p> <p>– учат в приятна и предразполагаща атмосфера;</p> <p>– извършват разнообразни занимания, провокиращи речевата дейност (работа с мултимедийни продукти и др.);</p> <p>– слушат разказ по картина или серия от картини.</p>	
Г О В О Р Е	<p>Ученикът интерпретира текста на изучаваното литературно или фолклорно произведение.</p> <p>Ученикът води разговор на познати теми, като представя накратко минали и настоящи събития, изказва намерения за бъдещето, изразява желание да получи информация, предмети или услуги, в различни комуникативни ситуации: при пазаруване, в библиотека.</p>	<p>Ученикът може:</p> <p>– да рецитира стихотворение;</p> <p>– да преразказва накратко за случки от миналото и настоящето, описва хора и предмети;</p> <p>– да се включва в разговор по дадена тема: Шабат - Съботния ден, Природа, Животни; Качества; Размер; Обем; Време; Плодове и зеленчуци; Посока на движение;</p> <p>– да разговаря в магазина;</p> <p>– да разговаря в супермаркет;</p> <p>– да разговаря в ресторанта;</p> <p>– да разговаря в автобуса;</p>	<p>Тема: Иецнат Сфарад - Изходът от Испания</p> <p>Изходът от Испания</p> <p>Дневници на герои от Испания</p> <p>Тема: Ма зот моледет? - Що е родина?</p> <p>Връзката между народ и земя</p> <p>Езикът на народа</p> <p>Минало, настояще и</p>	<p>На учениците се дава възможност да:</p> <p>– рецитират стихотворения;</p> <p>– преразказват;</p> <p>– пеят песни на иврит;</p> <p>– се включват уместно в разговори по определена тема;</p> <p>– водят разговор в различни комуникативни ситуации;</p> <p>– съставят изречения по предложени думи;</p> <p>– отговарят на въпроси;</p> <p>– поставят въпроси;</p> <p>– правят несложни описания на предмети и явления;</p>	Математика Бройни и редни числителни до 1000000.

1	2	3	4	5	6
Яд- ра на УС	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Между-предметни връзки
Н Е Г О В О Р Е Н Е	<p>Ученикът води личен разговор по телефона.</p> <p>Ученикът използва подходящи езикови средства, произношение и интонация, мимики и жестове за преодоляване на комуникативни проблеми.</p> <p>Ученикът създава кратък текст от (40-60 изречения) по дадени опорни думи.</p> <p>Ученикът отговаря на въпроси и задава въпроси по определена тема.</p> <p>Ученикът описва наблюдавани предмети, обстановка хора, животни.</p> <p>Ученикът разказва по картина или серия от картини.</p> <p>Ученикът участва в групова дейност за създаване на драматизация, в ролеви игри и ситуативни диалози.</p> <p>Ученикът разказва за събития в хронологичен и логически ред.</p> <p>Ученикът разказва за себе си, за факти и преживени събития.</p> <p>Ученикът умее да разказва</p>	<p>да разговаря по телефона (кратки въпроси и отговори).</p> <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – употребява адекватно в устна реч думи според значението им; – може да отговарят на въпроси и да задава въпроси; – разсъждава и изказва собствено мнение; – може да описва предмети и явления; – може да се включи адекватно в честването на празници; – умее да описва свое преживяване, емоционално състояние; – може да прави разказ по картина или серия от картини; – може да спазва последователността на събитията в устен разказ за реални или въображаеми истории и преживени събития; – може да се включва в ситуативни диалози; – може да участва в отбелязването на годишнини от различни исторически събития. 	<p>бъдеше</p> <p>Декларация за независимост</p> <p>Тема: Разговор в Интернет Взаимоотношения и модерно общуване</p> <p>Тема: На аерогарата Диалози по ситуации</p> <p>Тема: В поликлиниката Диалози по ситуации</p> <p>Тема: На театър и кино Диалози по ситуации</p> <p>Тема: На изложба Диалози по ситуации</p> <p>Тема: На екскурзия Диалози по ситуации</p>	<p>правят описания на преживявания и емоционални състояния;</p> <p>разказват по картина или серия от картини;</p> <p>участват в ролеви игри;</p> <p>участва в ситуативни диалози;</p> <p>споделят свои преживявания;</p> <p>преразказват чужда история;</p> <p>разказват за преживяна случка;</p> <p>разказват реални или въображаеми истории, и преживени събития;</p> <p>участват в празници и в отбелязването на годишнини от различни исторически събития;</p> <p>участват в диалог;</p> <p>се ориентират в конкретна комуникативна ситуация/.</p>	

1	2	3	4	5	6
Яд-ра на УС	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
	за обичаи и празници.				
ЧЕЕНЕ	<p>Ученикът участва в четене по двойки и четене по роли.</p> <p>Ученикът чете и разбира основната информация от съобщения, обяви, комикси, разкази, приказки.</p> <p>Ученикът умее да чете правилно и изразително познати текстове, монолози, диалози, стихотворения.</p> <p>Ученикът разбира при четене подробности в съобщения, правила за игри, лични писма и разпознава в тях някои социокултурни особености.</p> <p>Ученикът намира конкретна информация в: обяви, афиши, описания, учебни речници.</p> <p>Ученикът чете наум и доказва, че е разбрал смисъла на прочетеното.</p> <p>Ученикът поставя въпроси по дадена тема.</p> <p>Ученикът създава текст по предложена опора.</p>	<p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – може да чете гладко изречения и обемисти текстове; – спазва ударението и паузите при четене; – различава и чете приказка и разказ; – чете и рецитира стихотворения; – може да си служи със справочна литература; – може да чете изразително и правилно монологична и диалогична реч; – може да прочете изразително авторската реч, ако е избрал да бъде четец; – може да си избере роля от текста и да прочете репликите на героя, като се старее да се превъплъти в образа на героя, чиято роля е избрал. <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> – правилно да отговаря на поставени въпроси по определена тема; – да поставя въпроси по дадена тема; – да създаде кратък текст по дадена опора с помощта на учителя; – да изкаже мнение с помощта на учителя. 		<p>На учениците се дава възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – четат и преразказват приказки и разкази; – четат думи, изречения, разнообразни текстове; – ползват справочна литература; – разграничават поезията от прозата; – четат изразително монологична и диалогична реч; – избират роли; – да четат по роли; – отговарят на въпроси; – задават въпроси; – създават текстове по определена тема и предложена опора. 	<p>Информационни технологии</p> <p>По възможност дидактическа експлоатация на новите технологии за информация и комуникация.</p> <p>Презентации на: градове в Израел, исторически личности, граматически материал във видео уроци.</p>

1	2	3	4	5	6
Яд-ра на УС	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
<p>П</p> <p>И</p> <p>С</p> <p>А</p> <p>Н</p> <p>Е</p>	<p>Ученикът изписва правилно отделните думи, спазва особеностите на езика.</p> <p>Ученикът си служи с основни езикови и речеви единици при писмени форми на общуване.</p> <p>Ученикът умее да спазва основните правописни норми на иврит.</p> <p>Ученикът преразказва писмено кратки и достъпни като съдържание литературни или фолклорни произведения, чута история.</p> <p>Ученикът пише по определен повод поздравителна картичка с пожелания за различни празници (рожден ден, Ханука, Нова година – Рош ашана, Песах и Йом ацмаут – Денят на Независимостта и др.).</p> <p>Ученикът описва себе си, семейството си, приятелите си.</p> <p>Ученикът преработва текст, като променя реда, добавя факти и измисля логичен край.</p>	<p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – може да пише правилно под диктовка; – може да разграничава и да употребява правилно единствено и множествено число; – може да разграничава (на емпирично равнище) съобщителни, въпросителни и възклицателни изречения; – може да конструира текстове – може да пише правилно думи с правописни особености; – умее да ползва правописен речник; – може да преразказва писмено кратки и достъпни за възрастта литературни и фолклорни произведения; – умее да предаде в писмена форма чута история; – може да състави и напише поздравителна картичка по определен повод. <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – може да направи писмено описание на себе си, семейството, приятелите; – може да преработва, да анализира текст, като внася промени в него. 	<p>Сложно изречение,</p> <p>Писмен преразказ.</p>	<p>На учениците се дава възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – правят писмено описание; – преработват и усъвършенстват текст; – пишат текстове на иврит; – преразказват в писмена форма текст на литературно или фолклорно произведение; – разказват писмено чута история; – образуват и пишат окончанията за множествено число; – разграничават и конструират изречения (съобщително, въпросително, възклицателно); – използват в писмената си реч препинателните знаци; – отправят писмена покана. 	<p>Изобразително изкуство</p> <p>Цвят, форма, дейност, рисуване, умения да изразяват естетически чувства и отношения при възприемане на обекти от обкръжаващата действителност, способност да разпознават средства за визуална комуникация в бита, способност да проявяват въображение.</p>